

Twee elftalspelers met allebei een groot gezin (vier en zes kinderen) bespreken de keuze van Bos en Eurlings om meer tijd aan thuis te besteden. En de keuze van Kant, om te vertrekken na een mislukking. Een luxe keuze? Of is er teveel stress?

De thuiskomst van talent

Abeltje Hoogenkamp, predikant in de Protestantse Kerk Amsterdam en geestelijk Verzorger in het Lucas Andreas ziekenhuis.

Wim van Vlastuin, docent aan het hersteld hervormd seminarie aan de VU te Amsterdam.

Monic Slingerland

Loof en wantrouwen wisselen elkaar af in de reactie op de keuze van Wouter Bos, ex-minister en PvdA-fractieleider, om tijd aan zijn gezin te besteden. Ook minister Camiel Eurlings kiest voor meer privéleven. SP-fractieleider Agnes Kant motiveerde haar vertrek uit de politiek vanuit het partijbelang.

Hoe is deze keuze gevallen bij de twee spelers van het elftal met de omvangrijkste gezinnen? Abeltje Hoogenkamp (vier kinderen): „Je weet natuurlijk niet wat Wouter Bos gaat doen. Hij lijkt me geen man voor een baantje van twintig uur op een middelbare school. Maar dat geeft niet. Voor mij is het een teken van geestelijke gezondheid dat hij na twaalf jaar stopt met het werk in de politiek, dat hij zegt: dit kan niet meer. Dat forenzen is ook zwaar. Het werk snijdt je van je gelieven af. Je kunt bijna nooit thuis eten of je kinderen in bed leggen. In Den Haag ben je een expat.”

Wim van Vlastuin (zes kinderen) heeft gemengde gevoelens bij de keuze van Bos. „Het is een edel argument, om voor je gezin te kiezen. Het gezin is je eerste roeping. Dat mag best offers kosten. Hij doet een stap terug om zijn gezin te dienen. Dat kan soms nodig zijn, als de moeder van een gezin ziek is of wegvalt bijvoorbeeld. Maar nu het specifiek om Wouter Bos gaat, vraag ik me af welk belang hij er nu echt mee dient: zijn eigen belang of het gezinsbelang. Hij heeft de zaak eerst laten exploderen en neemt dan de benen. Als Bos een halfjaar eerder de keuze voor zijn gezin gemaakt had, had ik het geloofwaardiger gevonden.”

Kan dat wel, je talent niet meer ten bate van de samenleving inzetten, maar voortaan met de bakfiets de kinderen naar school brengen? Hoogenkamp: „Zo zie ik dat niet. Het opvoeden van kinderen is een van de

ingewikkeldste taken die ik ken. Het vraagt maatwerk, elk kind is anders. Het is gecompliceerd. Je investeert in de toekomst als je je met kinderen bezighoudt. Opvoeden betekent bepaalde waarden doorgeven, cultuur.”

Van Vlastuin vindt het een 'luxe keuze', om te stoppen met die drukke baan en meer thuis te zijn. „Ik denk aan de oorspronkelijke achterban van de PvdA; de arbeiders. Zij hebben geen mogelijkheid om hun baan op te geven om meer thuis te zijn. Vissers zijn een hele week of een hele maand van huis. Waar is de solidariteit? Bos brengt op deze manier tot uitdrukking dat zijn carrière maakbaar is. Ik hoor er meer in van het belang van de eigen carrière dan het dienen van het landsbelang. Ik zie het werk als een roeping waaraan je trouw moet blijven, ook als het

zijn een nijver volkje. Het is een vorm van verantwoordelijkheid. Voor een vrouw is dat onbegrijpelijk: een baby krijgen en dan juist meer werken.”

Van Vlastuin herkent daar wel wat in.

Stel dat Agnes Kant niet het partijbelang, maar de zorg voor haar dochters had aangegeven als reden voor vertrek. Is Van Vlastuin dan enthousiaster over die keuze dan hij is over Bos? „Ja, dat maakt wel een beetje uit. Ik zou dat bij haar sympathieker gevonden hebben dan bij Bos. Ik waardeer het bij haar vooral dat ze de echte overweging noemt. Het is voor mij wel belangrijk, dat je daar eerlijk in bent.”

Hoogenkamp: „Ik zie juist een omgekeerde trend. Als mannen de keuze voor hun gezin inbrengen wordt dat charmant en loffelijk gevonden, maar een vrouw die zoiets doet, gaat terug naar haar aanrecht en is gewoon mislukt.”

Ze merkt op dat het vaderschap voor de geloofwaardigheid van een politicus sowieso belangrijk is. „Als je vader bent, dan doe je het voor de komende generaties en niet voor jezelf. Was Wouter Bos niet te veel de briljante zoon? Het slimste jongetje van de klas dat zijn vader erg trots zou gaan maken? Daar is hij nu in ieder geval mee opgehouden. Bos is nu meer dan ooit een echte man, eindelijk is hijzelf de vader. En hebben we in Amsterdam niet ook een nieuwe burgervader nodig?”

Van haar mag Wouter Bos burgemeester van Amsterdam worden. „Kan hij toch thuis eten. Hij is te ambitieus om alleen met de bakfiets te rijden.”

En o, wat een toeval, in Maastricht is ook al een burgervader nodig. Hoe zit het met Camiel Eurlings? Ook bij hem is volgens Van Vlastuin sprake van een nogal luxe positie, om zomaar te stoppen met werk. Van Vlastuin wil nog wel wat anders kwijt. „Nu drie politici achter elkaar stoppen, zie ik dat als signaal dat de politieke situatie niet in orde is. „De waan van de dag regeert. Het is een mediaspektakel geworden. We hebben rustige bestuurders nodig die, liefst in beslotenheid, hun gang kunnen gaan. Politici zijn zichzelf aan het profileren. Aan het dienen van het land komen ze niet meer toe. Ik zie Bos en Eurlings als slachtoffers van de politieke arena.”

Hoogenkamp gebruikt het woord 'beestenbaan'. „Wat een stress. Er past dankbaarheid dat ze dat een tijd hebben willen doen. Maar ook een supergoede predikant heb je na een tijdje wel gehoord. Het is goed dat het werk in het centrum van de macht tijdelijk is. Op een dag moet je zeggen: het is mooi geweest.”

'Bos is niet meer de zoon, maar nu echt zelf de vader'

druk is of als je op tegenslag stuit. Een vader kan zijn vaderschap ook niet neerleggen. Naar mijn besef wordt er nu een signaal gegeven dat je je verantwoordelijkheid kunt opgeven als er tegenslagen zijn. Dat is een verkeerdt signaal.”

Kan het misschien ook de roeping van Wouter Bos zijn, om meer thuis te zijn, een stap terug te doen? Van Vlastuin noemt na enig aarzelen de taakverdeling tussen hem en zijn vrouw. „Zij ziet af van een carrière, zij geeft zich aan het gezin. Daar heb ik groot respect voor. Roeping kan ook zijn dat je iets laat. Maar bij Bos heb ik mijn twijfels.”

Hoogenkamp bekent aan Van Vlastuin dat ze wel jaloers is op de duidelijke taakverdeling tussen hem en zijn vrouw. „Als je allebei een deel van zorg en werk op je neemt, moet je het zelf uitzoeken hoe dat dan gaat. Steeds onderhandelen. Geen rust in de tent.”

Van nature, las Hoogenkamp in een publicatie, zijn mannen geneigd om na de geboorte van een kind juist harder en meer te werken. „Uit nestdrang. Meer takjes, meer veertjes, veel wormen zoeken. We